

GSMA

የስልክ በይነመረብ ክህሎቶች የሥልጠና መርጃ ስብስብ

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

አጭር ሥልጠና:-

የተደራሽነት ገህረያት

ጥያቄ 13:- የተደራሽነት ገህረያት

የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶች የሥልጠና
መርጃ ስብስብ

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

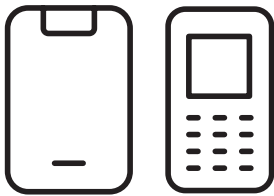

ይህ ምንድን ነው?

ያብራሩ፡- «ዝቅተኛ የማየት ችሎታ ያላቸው ወይም ምንም ማየት የማይችሉ አንዳንድ ሰዎች በማያ ገጹ ላይ ያለውን ነገር ማየት ሊያዳግታቸው ይችላል። በስልጡ ላይ እነሱን ሊረዱ የሚችሉ ባህሪያት አሉ። ለፍላጎታቸው ተስማሚ የሆኑ የተለያዩ አማራጮችን ማሳየት አለብን። አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች እነዚህን ባህሪያት በማጣመር ይጠቀማሉ።»

የሚያስፈልጉዎ ቁሳቁሶች፡-

Android ስልክ

የተደራሽነት ባህሪያት ፖስተሮች

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

«ስልክዎን ለማየት ካልቻሉ እራሱ ስልክዎ ሊያገዝዎ ይችላል። ከእነዚህ መንገዶች ውስጥ ሦስቱ የሚከተሉት ናቸው፡-»

ማጉላት (ነገሮችን በማያ ገጹ ላይ ማጉላት)፡-

«ማጉላት በስልክዎ ላይ ያለው ነገር ሁሉ ትልቅ ሆኖ እንዲታይ የሚያደርግ ተግባር ነው። በርካታ ሰዎች ማጉላትን የሚጠቀሙት ትንንሽ ነገሮችን ለመመልከት እንዲያግዛቸው ነው። ዝቅተኛ የማየት ችሎታ ላላቸው ሰዎች በማያ ገጹ ላይ ያለውን ነገር እንዲያዩ ያስችላቸዋል።»

«ሚካኤል በየቀኑ ዜናዎችን ለማንበብ ማጉላትን ይጠቀማል፣ ጽሑፉ ከተለመደው መጠን በሦስት እጥፍ የጎላ ከሆነ ብዙ ጽሑፍ ያላቸውን ታሪኮች ለማንበብ ቀላል ሆኖ አግኝቶታል።»

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

ስልኩ ጭክ ብሎ እንዲናገር ማድረግ፡-

«'TalkBack' ማለት ማያ ገጹን ማየት ሳያስፈልግዎ ስልክዎን ማዳመጥ ሲችሉ ነው። በስልክዎ ላይ አንድ ነገር ሲያደርጉ ያናግርዎታል እንዲሁም ምን እየተከሰተ እንዳለ ይነግርዎታል በተጨማሪም የተከሰተውን ነገር ለማሳወቅ ንዝረት ይፈጥራል።»

«አይሻ ሁልጊዜ በስልኩ ላይ ማጉላትን (ማያ ገጹ ትልቅ ሆኖ እንዲታይ ማድረግን) ትጠቀም ነበር፣ ነገር ግን ከጥቂት ሰዓታት በኋላ ዓይኖቿን እንደሚያደክም በቅርብ ጊዜ ስለወቀች፣ አሁን ይህ በሚሆንበት ጊዜ TalkBackን ትጠቀማለች።»

ቀለሞችን እና ንፅፅሮችን መቀየር፡-

«አንዳንድ ሰዎች አንዳንድ ቀለሞችን እና ንፅፅሮችን ለማየት ይቸገራሉ፣ ይህም በማያ ገጹ ላይ ያለውን ለማንበብ አስቸጋሪ ያደርገዋል። ለአጠቃቀም ቀለል እንዲሆን ለማድረግ ስልኮች ላይ ቀለም የሚታይበትን መንገድ መቀየር ይችላሉ።»

«ቀለሚ WhatsApp ወይም ኢሜይል ስትጠቀም የምትጻፈውን በቀላሉ ለማንበብ ከፍተኛ የንጽጽር ማሳያ ቅንብሮችን ትጠቀማለች። ሁሉም ነገር ግልጽ ሲሆን ጥቂት ስህተቶችን እንደምትሰራ ተገንዝባለች።»

አንዴት ነው የሚሰራው?

- ስልጣኑ በስልካቸው ምን ማድረግ እንደሚፈልጉ ይጠይቁ።
- አሰልጣኝ፡- የስልጣኑ ስልክ የተቀናበረ የተደራሽነት ባህሪ እንዳለው ያረጋግጡ።

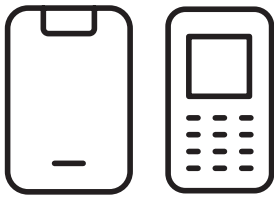

ይህ ምንድን ነው?

ያብራሩ፡- «ለመስማት የሚቸገሩ ወይም ምንም መስማት የማይችሉ ሰዎች እንደማንኛውም ሰው ስልኮችን መጠቀም ይችላሉ ምክንያቱም ስልኮቹ እገዛ ማድረግ የሚችሉ ባህሪያት አሏቸው።»

የሚያስፈልጉዎቹ ጭሳቆሶች፡-

Android ስልክ

የተደራሽነት ባህሪያት ፖስተሮች

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

«ስልክዎን ሊሰሙት ካልቻሉ እራሱ ስልክዎ ሊያግዝዎ ይችላል። ከእነዚህ መንገዶች ውስጥ ሦስቱ የሚከተሉት ናቸው፡-»

ድምጽ መጨመር፡-

«በዙሪያዎ ያሉ ሰዎች የሚናገሩትን ለመስማት የሚቸገሩ ከሆነ Android ስልክዎ ሊያግዝዎ ይችላል። ድምጾችን እንዲሰሙ ግልጽ የሚያደርግ የድምጽ መጨመሪያ የሚባል ነገር አለ።»

«ተፈራ በካሬ ውስጥ ከሰዎች ጋር ሲነጋገር የድምጽ መጨመሪያ ይጠቀማል፤ ይህም የበስተጀርባ ጫጫታን ስለሚቀንስ አንድ ሰው የሚናገረውን በደንብ ለመስማት ያስችለዋል።»

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

መግለጫ ጽሑፎች፡-

«ስልክዎ ሺድዮ ወይም አዲዮ በሚያጫውትበት ጊዜ መግለጫ ጽሑፎችን ማብራት ይችላሉ። ይህ ማለት እየተባለ ያለውን ቃል በማያ ገጹ ላይ ማየት ይችላሉ ማለት ነው። ይህ ሰዎች አንድን ዘፈን ወይም ሺድዮ ለመስማት ሲቸገሩ በጣም ጠቃሚ ነው።»

«ሰናይት በሺድዮ ጥሪዎች ውስጥ መግለጫ ጽሑፎችን ትጠቀማለች። አብዛኛውን ጊዜ ቃላቱን ለመስማት ስትቸገር መግለጫ ጽሑፎቿ ለጥሪው ትኩረት እንድትሰጥ እንደሚያግዟት ትገነዘባለች።»

ግልባጭ ጽሑፍ፡-

«የቀጥታ ስርጭት ግልባጭ ጽሑፍ ከመግለጫ ጽሑፎች ጋር ተመሳሳይ ናቸው። ይህም ሰዎች በሚናገሩበት ጊዜ የሚናገሩትን ነገር በማያ ገጹ ላይ በጽሁፍ ማየት ይችላሉ ማለት ነው። ትንሽ ለሚሰሙ ወይም ምንም መስማት ለማይችሉ ሰዎች የቀጥታ ስርጭት ግልባጭ ጽሑፍ በጣም ጠቃሚ ሊሆን ይችላል።»

«አህመድ የጀሮ ማዳመጫውን ከስልኩ ጋር ያገናኘዋል፣ ይህም በWhatsApp በኩል ከወንድሙ እና ከእህቱ ጋር ሲነጋገር ንግግርን የበለጠ ግልጽ እና ለመረዳት ቀላል ያደርገለታል።»

ለሰልጣኞች ጠቃሚ እንዲሆን ያድርጉት፡- እነዚህ ባህሪያት እንዴት በሰልጣኞች ህይወት ውስጥ ጠቃሚ ሊሆኑ እንደሚችሉ ይወያዩ።

እንዴት ነው የሚሰራው?

- ሰልጣኞች በስልካቸው ምን ማድረግ እንደሚፈልጉ ይጠይቁ።
- አሰልጣኝ፡- የሰልጣኞች ስልክ የተቀናበረ የተደራሽነት ባህሪ እንዳለው ያረጋግጡ።

አጭር ሥልጠና፡-

የተደራሽነት ባህሪያት

ፖስተሮች እና ተቆርጠው የወጡ ማሳያዎች

የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶች የሥልጠና
መርጃ ስብስብ

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

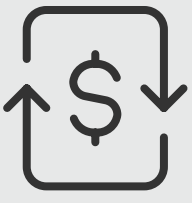
በመስመር ላይ ደህንነትዎን ለመጠበቅ ምርጫ ጠቃሚ ምክሮች

በይነመረብ በዓለም ዙሪያ ላሉ ሰዎች ሁሉ ክፍት መሆኑን ያስታውሱ፤ ስለዚህ እንደ እውነተኛው የህዝብ መገናኛ ቦታ (ለምሳሌ፣ የገበያ ቦታ) ማየቱ አስፈላጊ ነው እንዲሁም ራስዎን በመጠበቅ እና በመስመር ላይ ለሚያደርጉት ነገር ኃላፊነት በመውሰድ ደህንነትዎን ይጠብቁ።

በመስመር ላይ የሚመለከቱት ነገር ሁሉ እውነት እንዳልሆነ ያስታውሱ

ማንኛውም ሰው ማንኛውንም ነገር በመስመር ላይ መለጠፍ ይችላል፤ ስለዚህ የሚመለከቱትን ሁሉ አይመኑ። ከሚያምኑት ሰው እንኳን ቢሆን እውነት ላይሆን ይችላል። መረጃን ለሌሎች ከማጋራትዎ በፊት ጥንቃቄ ያድርጉ።

በመስመር ላይ ለተዋወቁት ሰው ገንዘብ ከመላክዎ በፊት ደግመው ያስቡ

ያልጠየቁቸውን አሜይሎች፣ መልዕክቶች ወይም ብቅ-ባዮች በተለይም ገንዘብ የሚጠይቁ ከሆኑ ወይም እንግዳ የሆኑ አገናኞችን ከያዙ ይጠንቀቁቸው።

የይለፍ ቃሎችን ጨምሮ የግል መረጃዎን ለግልጽ ያቆዩ

በጣም አስፈላጊ ካልሆነ በቀር፣ እንደ ሙሉ ስምዎ፣ የቤት አድራሻዎ ወይም ስልክ ቁጥርዎ ያሉ የግል ዝርዝሮች ማጋራት የለብዎትም።

በመስመር ላይ በሚገኙ ሌሎች ሰዎች ላይ ጉዳት አያድርሱ

መልካምነትን እና አክብሮትን ያሳዩ። ጉልበተኝነት አያሳዩ፣ የውሸት መረጃን አያሰራጩ ወይም ማንም ሰው ላይ ትንኮሳ አያድርሱ። በመስመር ላይ የሚወስዷቸው እርምጃዎች በእውነተኛ ሕይወት ላይ ያሉ ሰዎች ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ።

ማጭበርበሮችን እና አጭበርባሪዎችን ይወቁ

ልክ በእውነተኛ ሕይወት እንዳለው ሁሉ፣ በበይነመረብ ላይም ሌቦች እና ወንጀለኞች አሉ። እንዳንድ ሰዎች በመስመር ላይ ሌላ ሰው እንደሆኑ ያስመስላሉ።

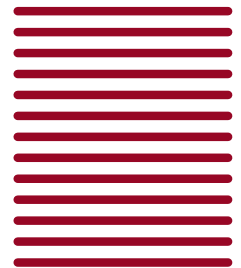
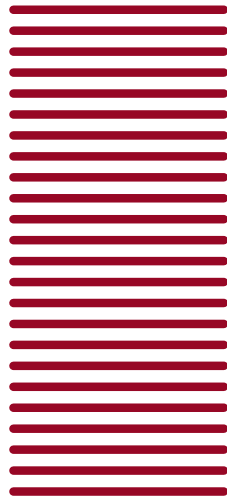
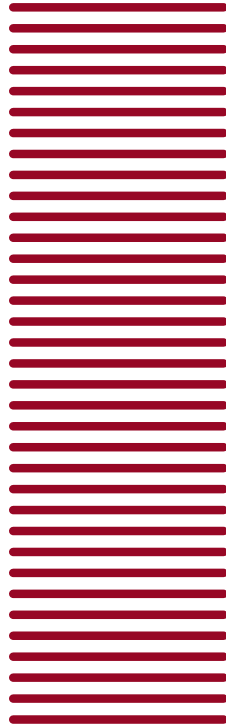
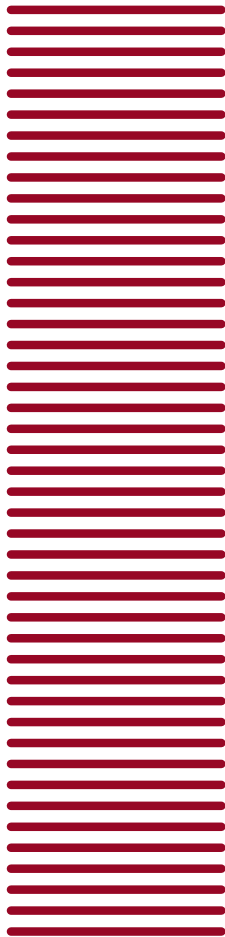
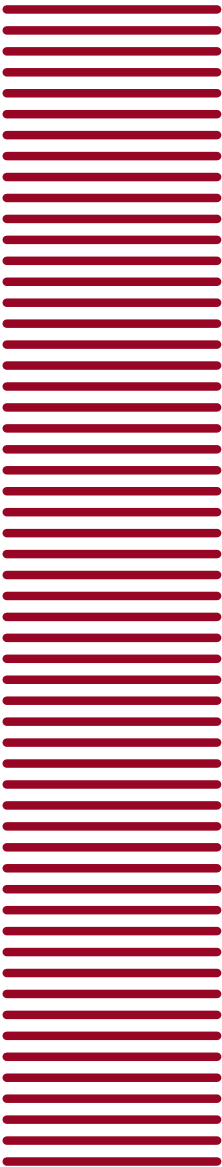

የሚያስቸግርዎትን ሰው በማገድ ወይም ችላ በማለት እርምጃ ይውሰዱ

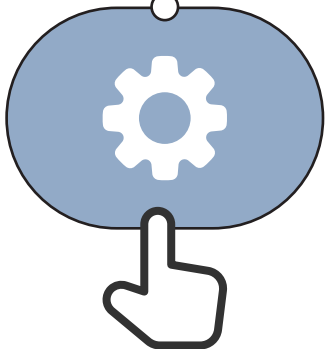
የሆነ ሰው በመስመር ላይ ካስቸገረዎ ወይም ትንኮሳ ካደረሰብዎ፣ እርዳታ ይጠይቁ እንዲሁም ለሆነ ሰው ይናገሩ ወይም ሪፖርት ያድርጉ።

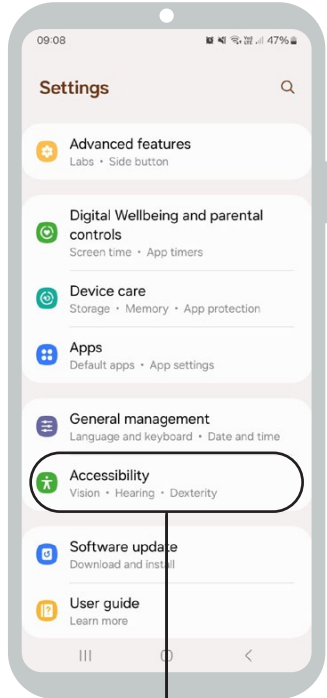
የዳታ ወጪዎች

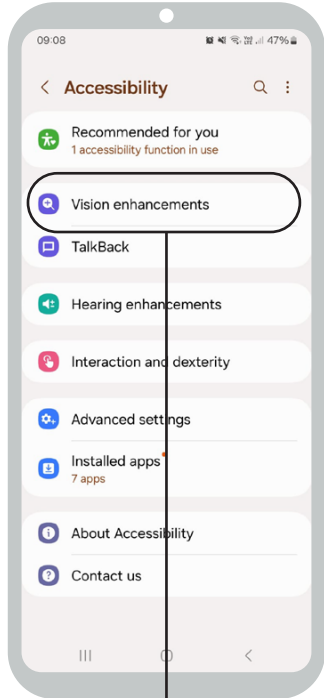
1

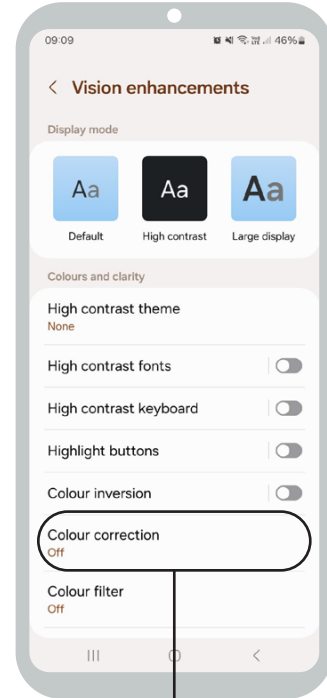
2

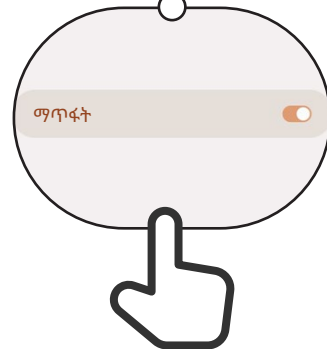
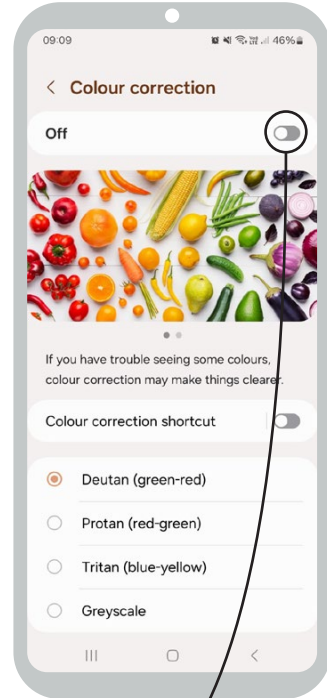
3

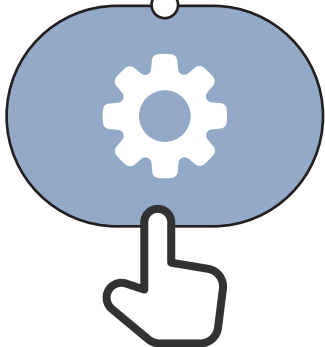
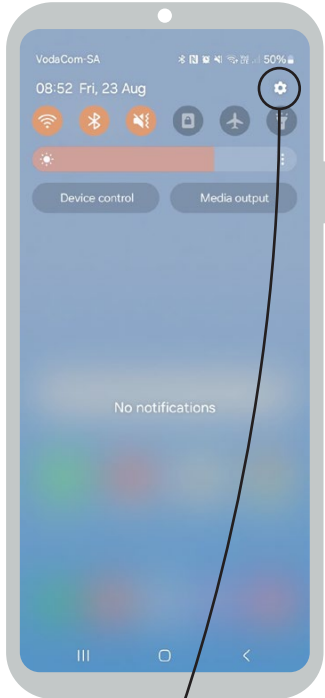
4

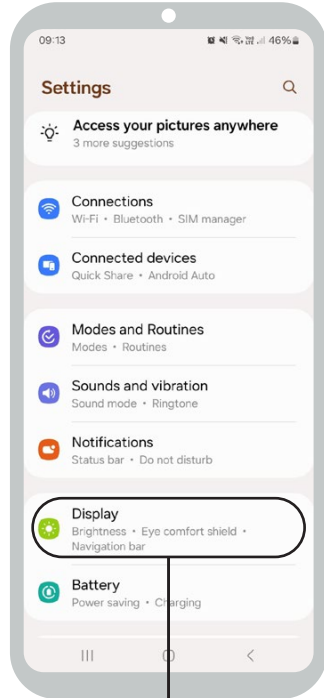
5

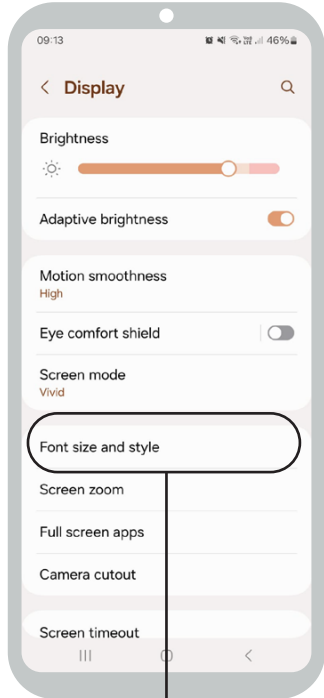
1

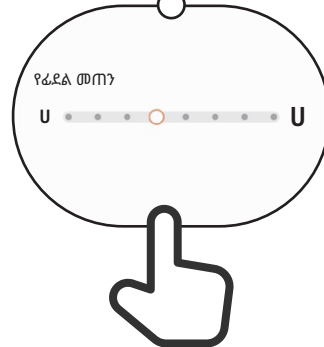
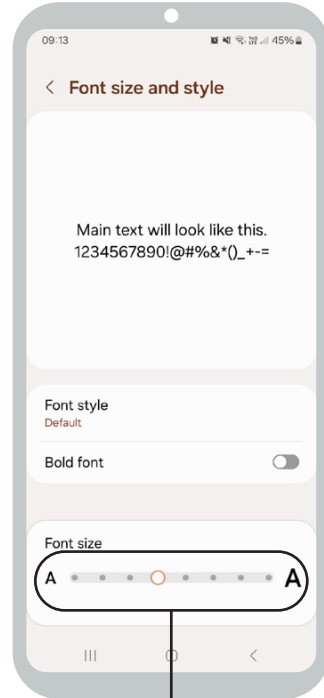
2

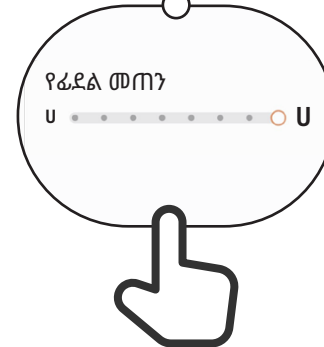
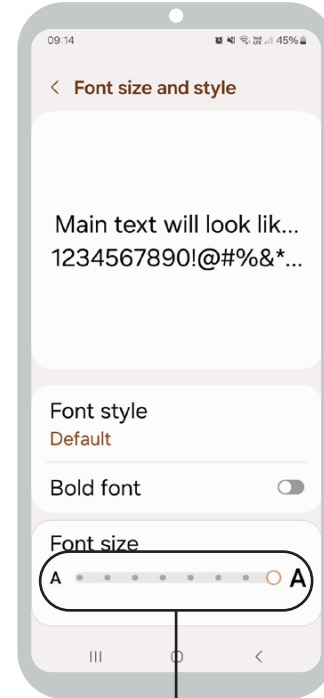
3

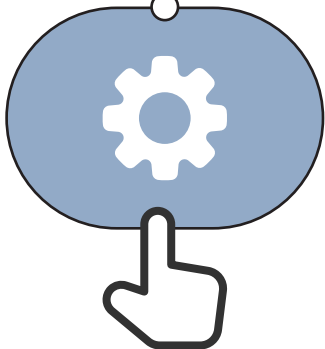
4

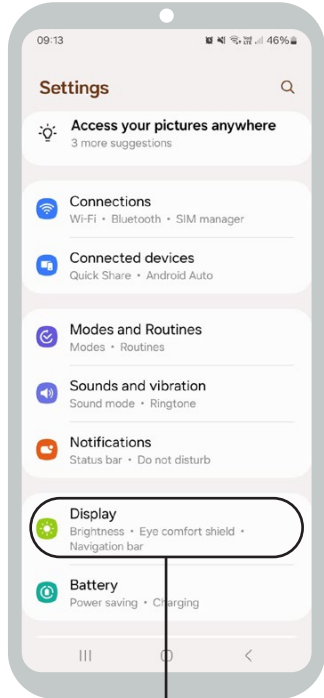
5

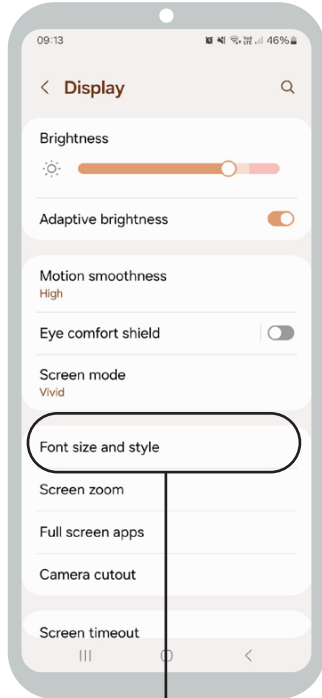
1

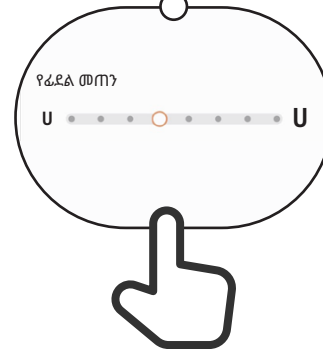
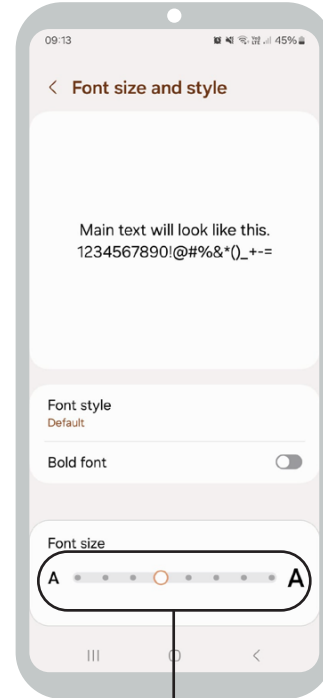
2

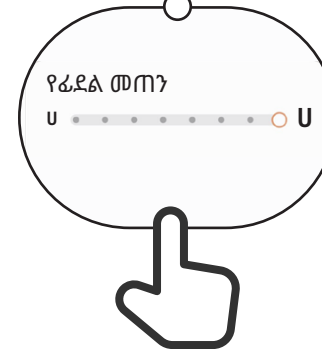
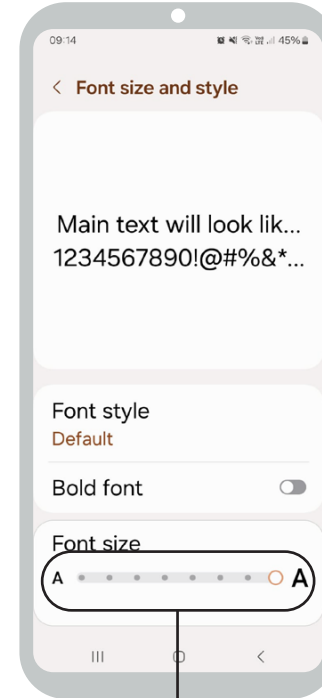
3

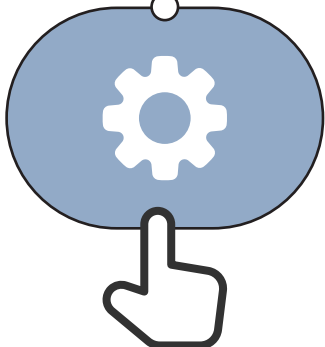
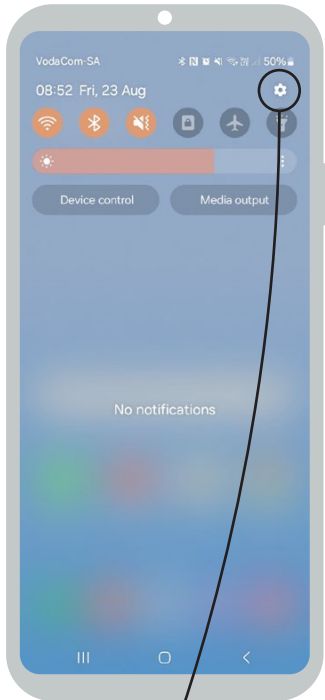
4

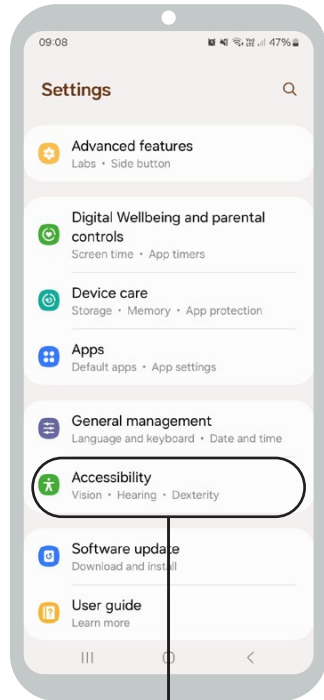
5

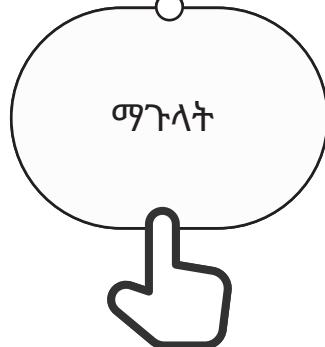
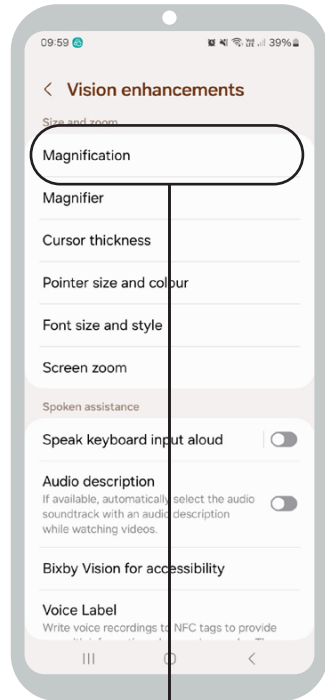
1

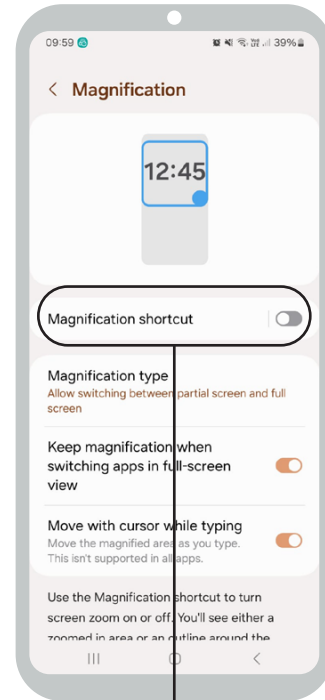
2

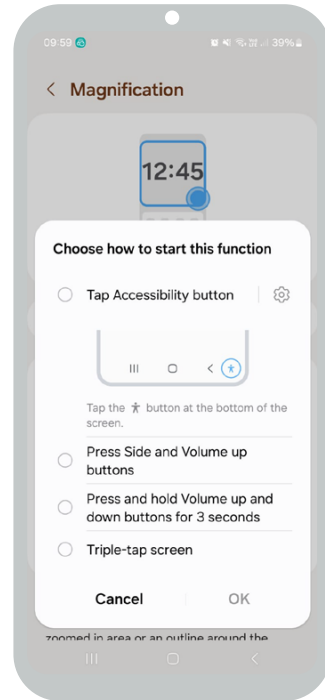
3

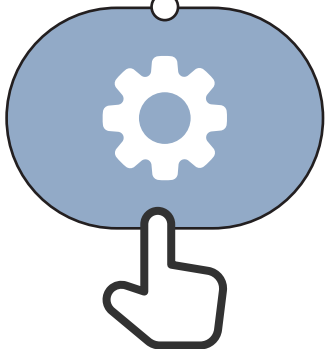
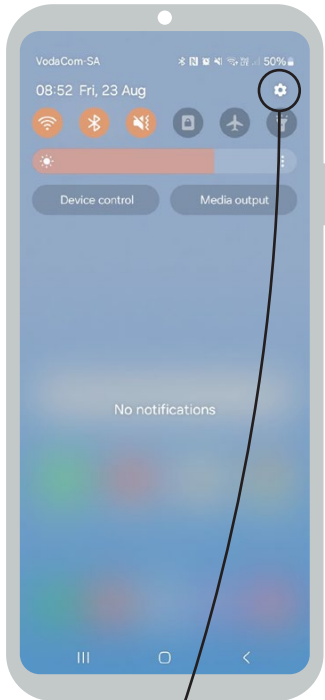
4

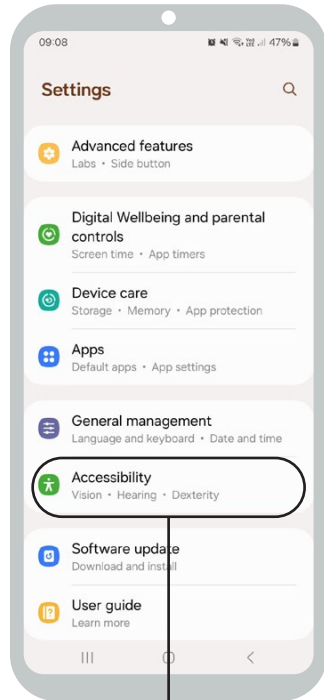
5

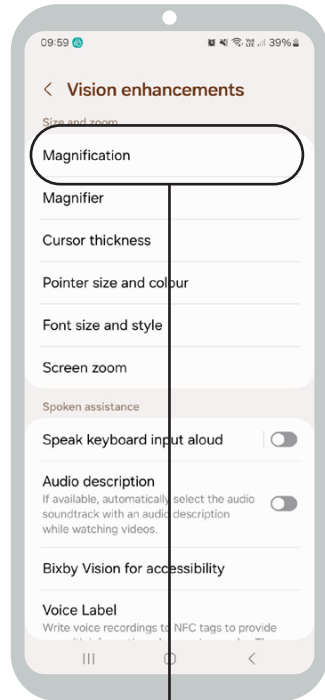
1

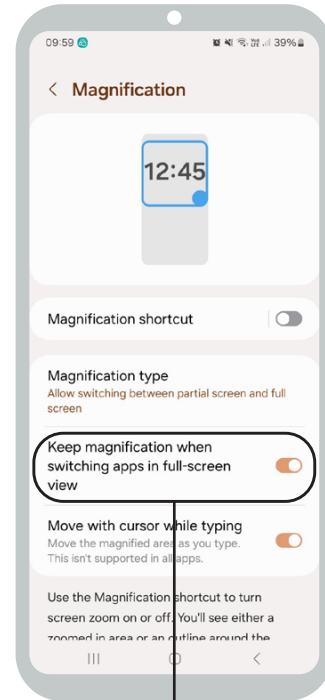
2

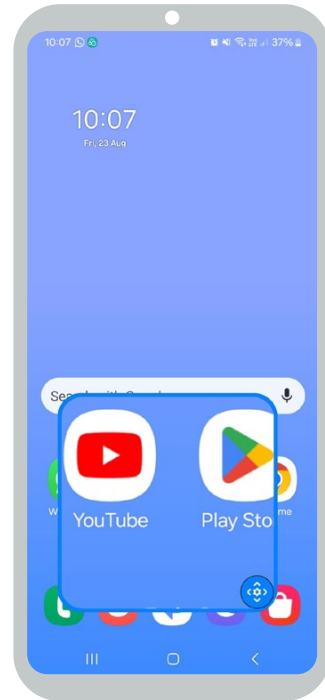
3

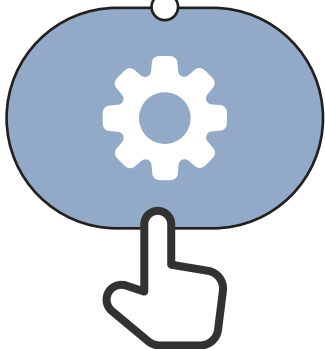
4

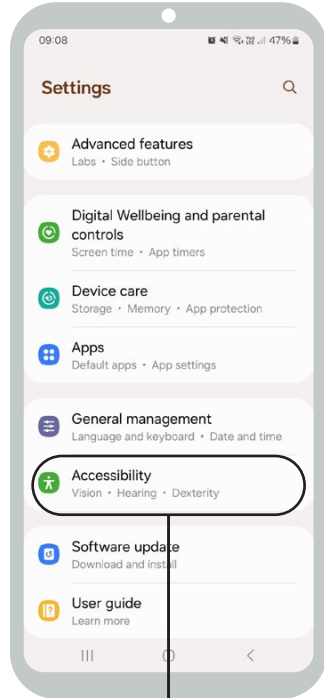
5

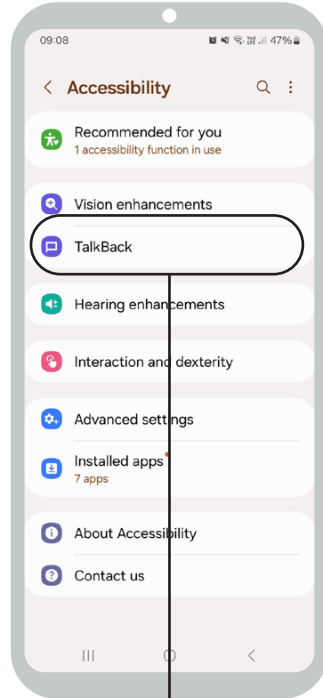
1

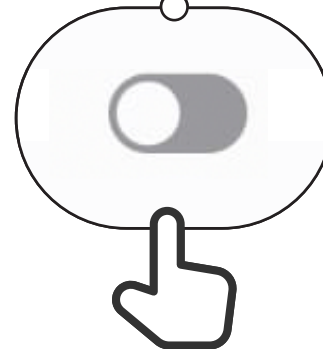
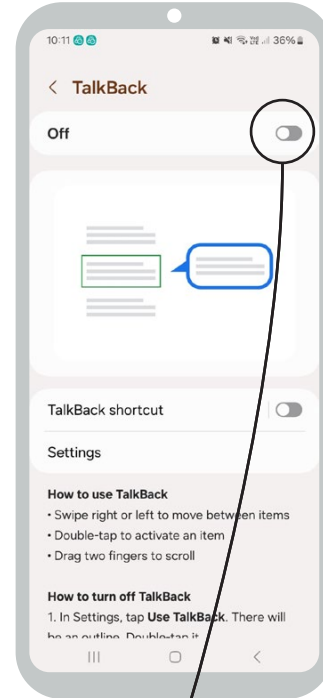
2

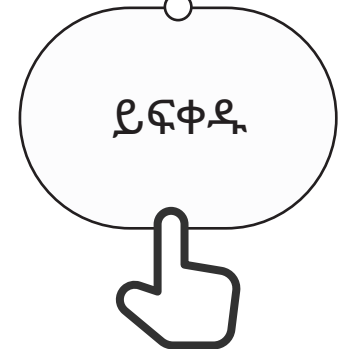
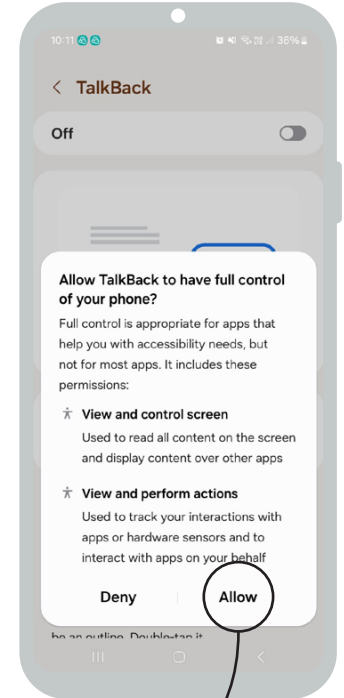
3

4

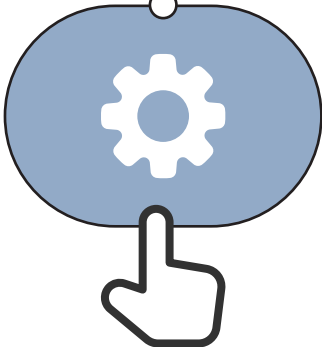
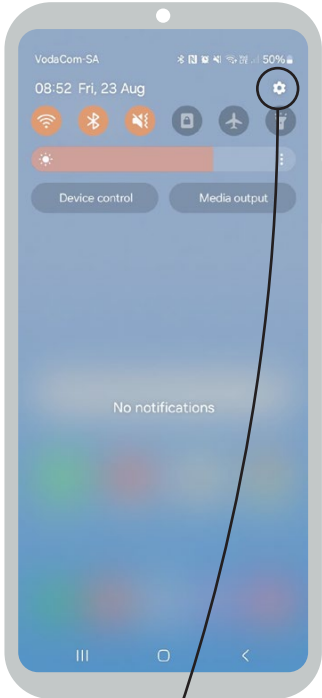

5

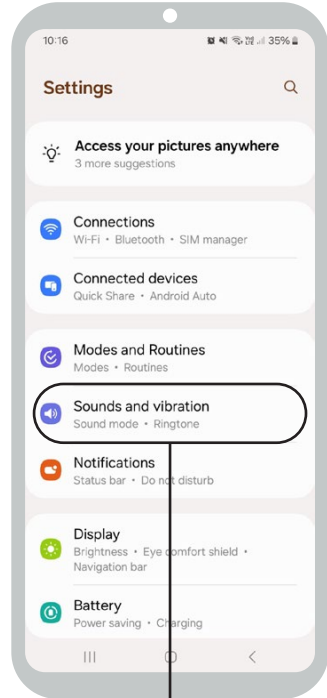

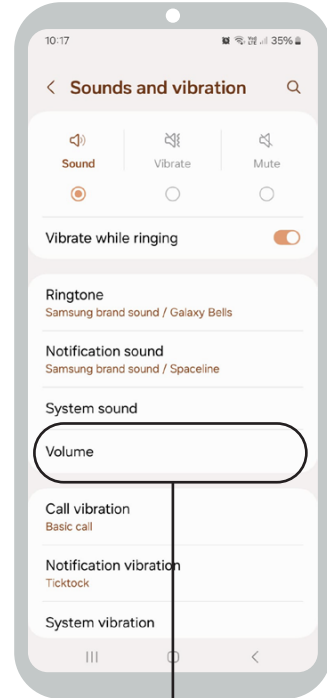
1

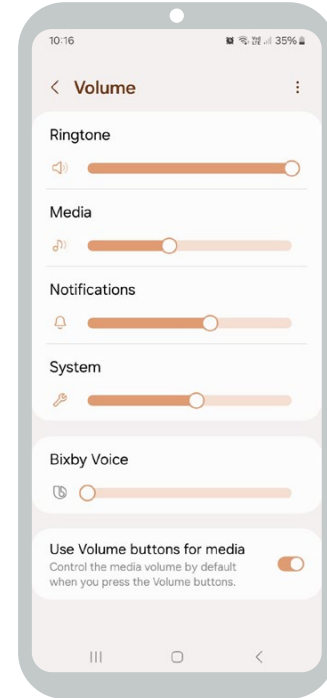
2

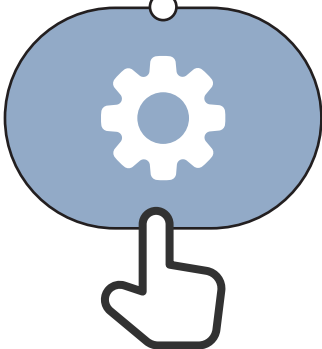
3

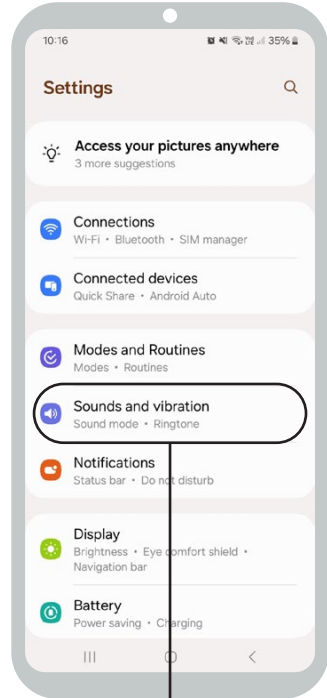
4

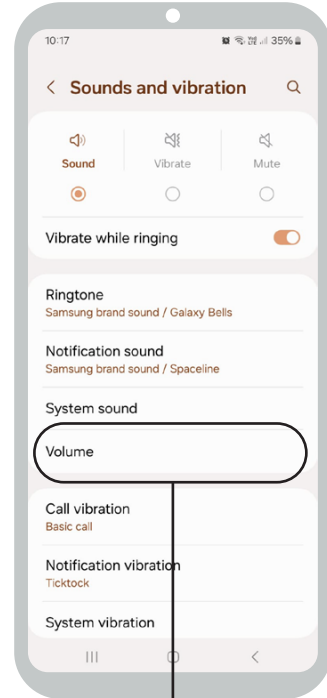
1

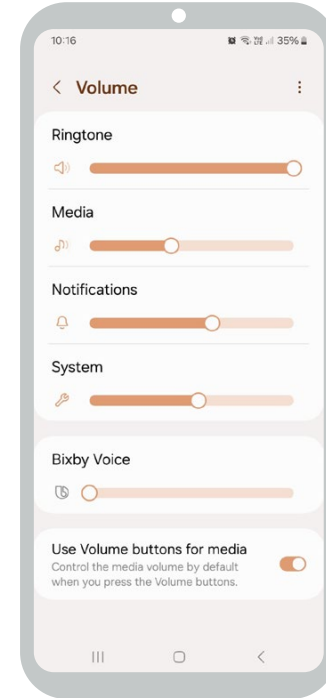
2

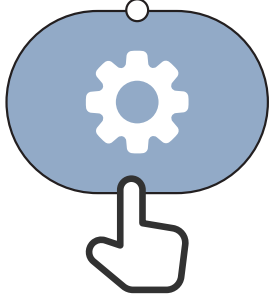
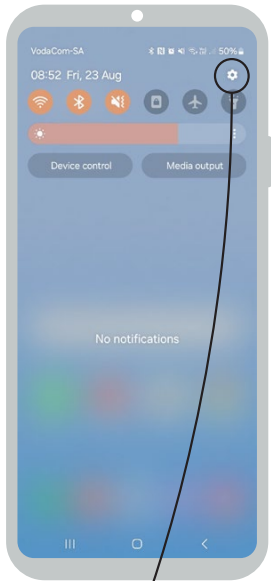
3

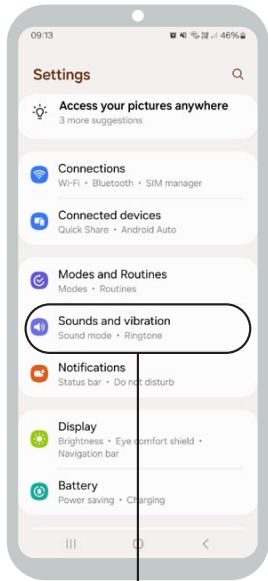
4

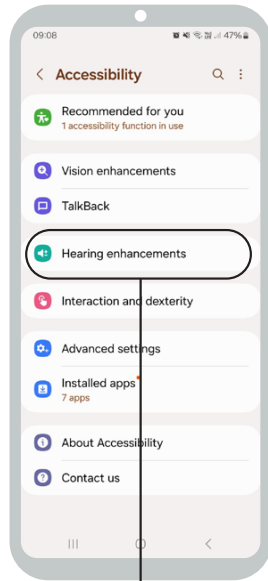
1

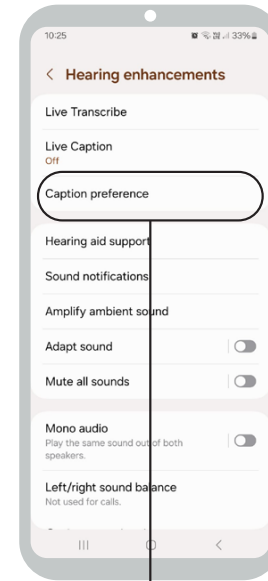
2

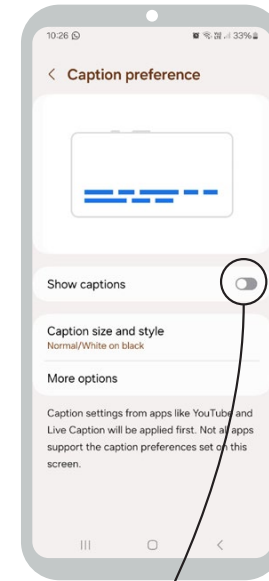
3

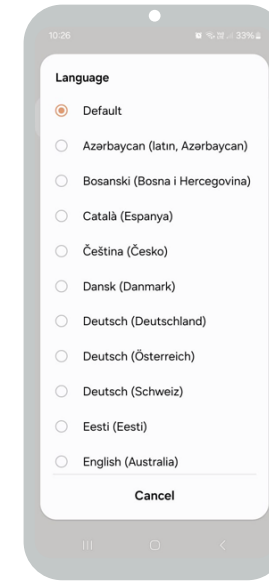
4

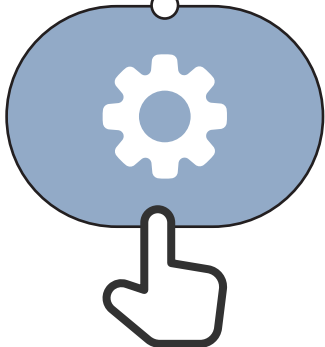
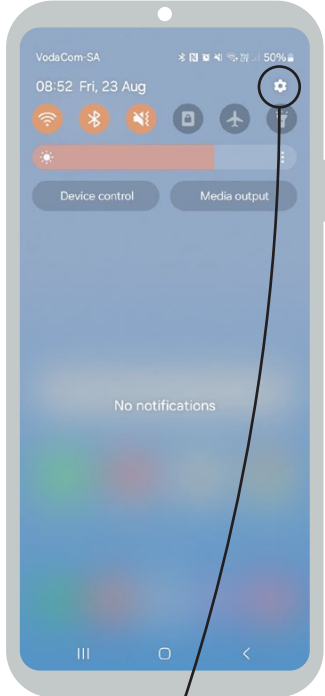
5

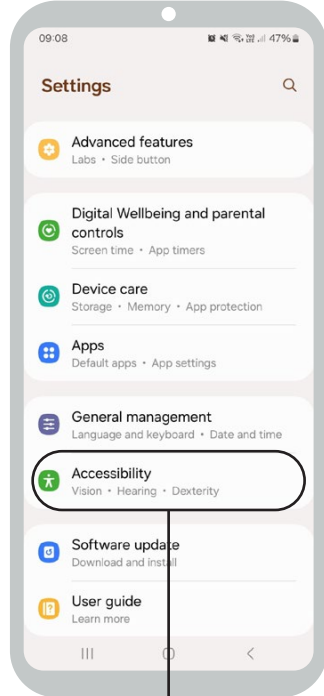
6

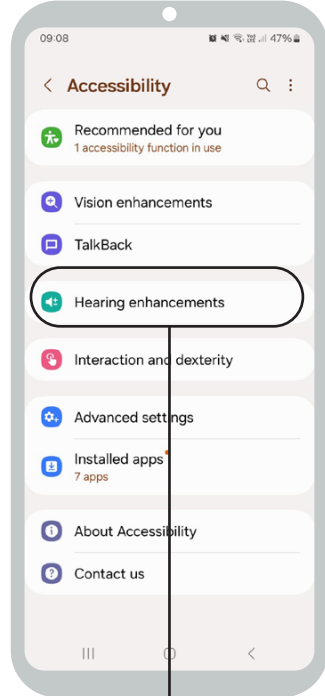
1

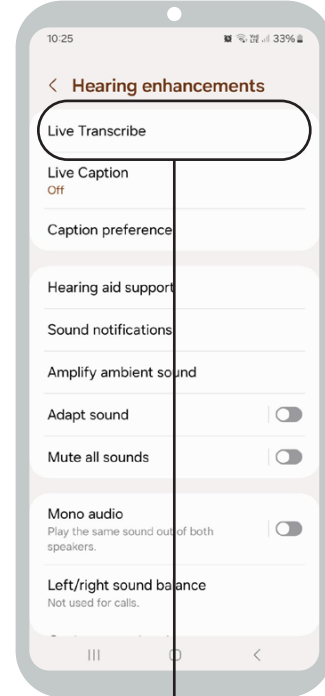
2

3

4

5

